

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מס עיזבון בארה"ב

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: עו"ד דינה צדוק

אישור: עו"ד הודיה קין, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

כ"ד בניסן תשס"ז

12 באפריל 2007

מסמך זה נכתב לבקשתה של חה"כ שלי יחימוביץ, והוא עוסק במס העיזבון הפדרלי בארה"ב.

בחלקו הראשון של המסמך מובא הסבר על מהות מס העיזבון כחלק מהמערכת למיסוי העברות נכסים בארה"ב. בחלקו השני מודגם בקצרה אופן חישוב המס, ומוצגת הוראת השעה בדבר ההפחתה ההדרגתית בשיעורי המס וההגדלה ההדרגתית של סכומי הזיכוי ממנו בשנים האחרונות, ובכלל זה הביטול הזמני של המס למי שנפטר בשנת 2010. בחלקו השלישי של המסמך מפורטים הטיעונים המושמעים לאחרונה בעד מס העיזבון ונגדו במסגרת דיון הציבורי בנחיצות מס העיזבון ובביטולו. לבסוף מוצגות הצעות לתיקוני חקיקה הנוגעות למס העיזבון בשנים האחרונות, אשר טרם הבשילו לכלל חקיקה.

בנספח מוצגים כמה נתונים על היקף תשלום המס בשנים האחרונות.

1. מהו מס עיזבון?¹

מס עיזבון (estate tax) הוא **מס המוטל על העברת נכסים שהיו בבעלות הנפטר בשעת פטירתו**, לפני חלוקתם ליורשים.² מס העיזבון חל על אזרחי ארה"ב ותושביה, אך במקרים מסוימים יחול המס על העברת נכסים הנמצאים בארה"ב גם כאשר הנפטר אינו אזרח או תושב.³

חשוב לציין כי מס העיזבון בארה"ב הוא **חלק בלתי נפרד מהמערכת למיסוי העברות נכסים** (federal transfer tax system). במערכת זו גם **מס מתנות** (gift tax) **ומס על העברות נכסים בזילוג על דור** (generation skipping transfer tax – GST tax).⁴ מקובל לחשוב שאי-אפשר לקיים מערכת מיסוי הממסה רק העברת עיזבונות ולא העברות אחרות של נכסים, שכן יהיו בה פתחים רבים להתחמקות מתשלום המס.⁵ כך, למשל, אם לא מוטל מס מתנות לצד מס העיזבון, אפשר לחמוק ממס העיזבון באמצעות העברת הנכסים במתנה לפני המוות; אם מס ה-GST לא היה מוטל לצד מס העיזבון, היה משולם מס רק על העברה אחת, ולא על ההעברות לדורות שדולגו.⁶

עם זאת, כאמור, מסמך זה מתמקד בהוראות הנוגעות למס העיזבון, ושאר מסי ההעברות יידונו רק כשהדבר נדרש מהקשר הדברים.

¹ המס מוסדר במסגרת חוק מס הכנסה (Internal Revenue Code), 26 U.S.C. § 2001-2704. מידע על החוק התקבל גם מפרופ' דן סבוטניק מבית-הספר למשפטים טורו בניו-יורק.

² שיטה חלופית למיסוי לאחר הפטירה היא **מס ירושה** (Inheritance Tax), המוטל על היורשים המקבלים חלקים מן העיזבון. שיטה זו אינה מופעלת בארה"ב.

³ 2005 U.S. Master Estate and Gift Tax Guide, CCH Incorporated, Chicago, 2004, ¶ 38.

⁴ זילוג על דור הוא מצב שבו אדם מעביר את נכסיו בירושה לנכדיו או לניניו, כלומר, הוא מדלג על דור אחד (דור הילדים) או על שני דורות (הילדים והנכדים), כדי שהמס ישולם רק על העברה אחת, כלומר לא ישולם מס גם בהעברה מהילד לנכד או גם בשתי ההעברות מהילד לנכד ומהנכד לנין.

⁵ See for example: John R. Luckey, "A History of Federal Estate, Gift and Generation-Skipping Taxes", CRS Report for Congress, updated January 3, 2005, available at: http://www.opencrs.com/rpts/95-444_20050103.pdf.

⁶ מידע על מס עיזבון מאתר האינטרנט של ה-Legal Information Institute של אוניברסיטת קורנל, http://www.law.cornell.edu/wex/index.php/Estate_Tax, תאריך כניסה: 4 במרס 2007.

2. חישוב מס העיזבון⁷

2.1. חובת הגשת דוח

לאחר פטירת המוריש, אם סכום העיזבון ברוטו עולה על סכום הסף הקבוע בחוק – 2 מיליוני דולר בשנת 2007⁸ – על מנהל העיזבון להגיש דוח לרשויות המס (tax return). לפי פרטי הדוח ייבדק אם מוטלת על העיזבון חבות במס עיזבון ויחושב סכום המס. עיזבונות שסכומם ברוטו נמוך מהסף פטורים מהגשת דוח ומתשלום המס.⁹

2.2. אופן החישוב

מס העיזבון מחושב בכמה שלבים:

- בסיס מס העיזבון הוא **העיזבון ברוטו** (gross estate) – הערך של כל הנכסים שהיו בבעלות הנפטר בעת פטירתו. מדובר במקרקעין, במיטלטלין ובזכויות בנכסים אחרים. ככלל, ערכם מחושב לפי שווי השוק של הנכסים בעת הפטירה. העיזבון ברוטו כולל גם מחצית ערכם של נכסים בבעלות משותפת של הנפטר ובן-זוגו.¹⁰
- מסכום העיזבון ברוטו אפשר להפחית סכומים מסוימים **כניכויים** (deductions) וכך להקטין את בסיס המס. הניכויים הם בין השאר הוצאות קבורה, הוצאות ניהול העיזבון, חובות של העיזבון,¹¹ משכנתאות, כל נכס המועבר לבן-זוגו של הנפטר¹² וסכומים המועברים לצדקה. לאחר הפחתת הניכויים המותרים מחושב **ערך העיזבון החייב במס** (taxable estate).
- לערך העיזבון החייב במס מתווסף סכום כל **המתנות החייבות במס** שניתנו בחייו של הנפטר (taxable gifts) ואשר תשלום מס המתנות בגינן נדחה ולא נעשה בחיי הנפטר.
- על ערך העיזבון החייב במס בתוספת שווי המתנות החייבות במס מופעלים **שיעורי המס**¹³ ומחושב המס הטנטטיבי (tentative tax).
- על סכום המס הטנטטיבי ניתנים **זיכויים** (credits) המופחתים מסכום המס.
- לאחר הפחתת הזיכויים נקבע **סכום המס הסופי שמוטל על העיזבון**.

⁷ פרק זה מבוסס בעיקרו על שני מסמכים של שירות המחקר של הקונגרס (Congressional Research Service – CRS):

John R. Luckey, "A History of Federal Estate, Gift and Generation-Skipping Taxes", CRS Report for Congress, updated January 3, 2005, available at: http://www.opencrs.com/rpts/95-444_20050103.pdf; Nonna A. Noto, "Calculating Estate Tax Liability: 2001 to 2011 and Beyond", CRS Report for Congress, November 3, 2006, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RL33718.pdf>.

⁸ סכום הסף להגשת הדוח משתנה בהדרגה משנה לשנה לפי סכום העיזבון שעליו ניתן הזיכוי המאוחד, כפי שיפורט להלן בפרק 2.3.2.

⁹ 2005 U.S. Master Estate and Gift Tax Guide, CCH Incorporated, Chicago, 2004, ¶ 65.

¹⁰ 26 U.S.C. § 2040(b).

¹¹ ובכלל זה מסי עיזבון מדינתיים ששולמו מאז 2005. לפני אותה שנה מסי העיזבון המדינתיים הוכרו כזיכוי.

¹² ובלבד שהעברה לבן-הזוג אינה זמנית ואינה פוקעת לאחר זמן או בהתקיים תנאי מסוים.

¹³ לפירוט שיעורי המס ראו להלן בפרק 2.3.1.

2.3. הוראת השעה

בשנת 2001 התקבל בארה"ב חוק בדבר תיאום הצמיחה הכלכלית והטבות המס (Economic Growth and Tax Relief Reconciliation Act – EGTRRA).¹⁴ החוק קובע הורדה הדרגתית של שיעורי מס העיזבון המקסימליים משנת 2002 עד שנת 2009, ובמקביל העלאה של סכום הזיכוי המאוחד, שעליו יפורט בהמשך. עוד קובע החוק כי מס העיזבון יבוטל בשנת 2010. מכיוון שה-EGTRRA נחקק כהוראת שעה,¹⁵ תוקפו יפוג בסוף 2010, ואם לא תתקבל קודם לכן חקיקה חדשה המסדירה את הנושא, בשנת 2011 שיעורי המס המקסימליים וסכום הזיכוי המאוחד יחזרו להיות כפי שהיו לפני קבלת החוק.

2.3.1. שיעורי המס

בטבלה יוצגו מדרגות מס העיזבון בשנת 2007 לפי ערך העיזבון החייב במס:¹⁶

ערך העיזבון החייב במס	המס הטנטטיבי
עד \$10,000	18%
\$10,000-20,000	\$1,800 + 20% מהיתרה שמעל \$10,000
\$20,000-40,000	\$3,800 + 22% מהיתרה שמעל \$20,000
\$40,000-60,000	\$8,200 + 24% מהיתרה שמעל \$40,000
\$60,000-80,000	\$13,000 + 26% מהיתרה שמעל \$60,000
\$80,000-100,000	\$18,200 + 28% מהיתרה שמעל \$80,000
\$100,000-150,000	\$23,800 + 30% מהיתרה שמעל \$100,000
\$150,000-250,000	\$38,800 + 32% מהיתרה שמעל \$150,000
\$250,000-500,000	\$70,800 + 34% מהיתרה שמעל \$250,000
\$500,000-750,000	\$155,800 + 37% מהיתרה שמעל \$500,000
\$750,000-1,000,000	\$248,300 + 39% מהיתרה שמעל \$750,000
\$1,000,000-1,250,000	\$345,800 + 41% מהיתרה שמעל \$1,000,000
\$1,250,000-1,500,000	\$448,300 + 43% מהיתרה שמעל \$1,250,000
מעל \$1,500,000	\$555,800 + 45% מהיתרה שמעל \$1,500,000

יצוין כי בעבר היו מדרגות מס של 53%-ו-55%, והן בוטלו בסוף שנת המס 2001. עד לסוף שנת 2003 מדרגת המס העליונה היתה 49%. מ-2004 ועד 2007 המדרגה העליונה הופחתה באחוז אחד בכל שנה עד למדרגה עליונה של 45%.

¹⁴ P.L. 107-16, amending the Internal Revenue Code.

¹⁵ החוק התקבל כהוראת שעה מסיבות תקציביות – כדי להגביל את העלות התקציבית שלו.

¹⁶ 26 U.S.C. §2001(c).

לשם המחשה, יוצג לדוגמה חישוב המס הטנטטיבי על עיזבון של נפטר בשנת 2007 שערכו החייב במס הוא 2 מיליוני דולר. סכום המס הטנטטיבי יהיה \$780,800 לפי החישוב שלהלן:

\$555,800	על \$1,500,000 הראשונים
\$225,000	45% מה-\$500,000 הנותרים
<u>\$780,800</u>	סה"כ

כאמור, על סכום המס הטנטטיבי המחושב לפי הטבלה ניתנים זיכויים, והבולט שבהם הוא הזיכוי המאוחד, שעליו יפורט להלן.

2.3.2. הזיכוי המאוחד

הזיכוי המאוחד (applicable credit amount) הוא זיכוי חד-פעמי שניתן בגין העברות מסוימות שבוצעו במהלך חייו ובמותו של הנפטר, ואפשר לקזזו מסכום המס הטנטטיבי החל על העיזבון.¹⁷

גובה הזיכוי המאוחד שווה לסכום המס הטנטטיבי שהיה צריך להיות משולם, לפי שיעורי המס שצוינו לעיל, על סכום הסף לתשלום מס עיזבון (applicable exclusion amount). בשנת 2007 סכום הסף לתשלום מס העיזבון הוא 2 מיליוני דולר, ולכן סכום הזיכוי המאוחד בשנה זו הוא \$780,800, שהוא כאמור סכום המס הטנטטיבי שהיה צריך להיות משולם על סכום הסף.

להלן פירוט של סכום הזיכוי המאוחד בכל אחת מהשנים שבהן חלה הוראת השעה:¹⁸

שנת המס (שנת הפטירה)	סכום העיזבון שעליו ניתן הזיכוי (סכום הסף) applicable exclusion amount	סכום הזיכוי המאוחד unified credit / applicable credit amount
2001	\$675,000	\$220,550
2003-2002	\$1,000,000	\$345,800
2005-2004	\$1,500,000	\$555,800
2008-2006	\$2,000,000	\$780,800
2009	\$3,500,000	\$1,455,800
2010	ביטול מס העיזבון	
2011 ולאחר מכן	\$1,000,000	\$345,800

מהאמור לעיל עולה שבכל הנוגע לעיזבונות שערכם החייב במס הוא עד 2 מיליוני דולר (ב-2007), החבות במס עיזבון מקוזזת במלואה על-ידי הזיכוי המאוחד. מכאן שעל עיזבונות בסכום שמעל 2 מיליוני דולר – מדרגת המס האפקטיבית היחידה כיום היא 45%.

¹⁷ מקובל בטעות לחשוב שסכום העיזבון שעליו ניתן הזיכוי הוא פטור ממס (כניכוי מהעיזבון ברוטו), אולם למעשה מדובר בזיכוי ממס.

¹⁸ Nonna A. Noto, "Calculating Estate Tax Liability: 2001 to 2011 and Beyond", CRS Report for Congress, November 3, 2006, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RL33718.pdf>. pp. 2-3.

3. טיעונים בעד המס ונגדו¹⁹

כפי שצוין לעיל, שיעור מס העיזבון עתיד להיות מופחת בהדרגה עד 2009, להתבטל לחלוטין ב-2010 ולחזור לשיעורו המקורי והגבוה ב-2011. ואולם, בקרב הפוליטיקאים והציבור בארה"ב הדעות חלוקות בשאלה אם רצוי לבטל את המס באופן מוחלט וסופי, להותיר המס בשיעורו המקורי (כפי שהיה לפני חקיקת הוראת השעה) או להנהיג רפורמה במערכת מסי העברות נכסים. כיום מתנהל דיון ציבורי סוער בנושא. התומכים בקיום מס עיזבון, שהם על-פי רוב הליברלים-הדמוקרטים, מדגישים את הפרוגרסיביות שבו ואת הסיכון של הצטברות העושר בידי משפחות מעטות בארה"ב אם יבוטל, ואילו המתנגדים לו, שהם בדרך כלל מהמחנה השמרני-הרפובליקני, מכנים אותו "מס מוות" (death tax) ואת המדיניות שלפיה הוא מוטל "שוד קברים" (grave robbery).

הטיעונים העיקריים בעד קיום מס עיזבון:

- מס העיזבון הוא פרוגרסיבי – כלומר, הוא מטיל חבות גבוהה יותר על בעלי ההכנסות הגבוהות ביותר בחברה.²⁰ כנגד נימוק זה מושמעים טיעונים שדווקא לעשירים ביותר יש אפשרויות רבות יותר לתכנון מס ולנקיטת אמצעים להימנעות מתשלום המס הפוגעים בפרוגרסיביות.
- מבחינת מדיניות המסים, מיסוי נכסים שהתקבלו ללא מאמץ (windfall) עדיף ממיסוי נכסים שהושגו ביגיעה אישית.
- מערכת של מיסוי רווחי הון אינה ממסה רווחי הון שלא מומשו עד המוות, ולכן ראוי למסות רווחים אלו בשעת המוות באמצעות מס העיזבון. עם זאת, אפשר לטעון כי מס העיזבון לא תוכנן למטרה זו ואינו משמש תחליף מתאים למיסוי רווחי הון.²¹
- ביטול מס העיזבון עלול להביא להקטנת התרומות לצדקה, שכן כיום הן מנוכות מסכום העיזבון ברוטו.
- ביטול מס העיזבון הוא יקר ועתיד לעלות בין 300 ל-400 מיליארד דולר בשל אובדן הכנסות במשך עשר שנים (תלוי במועד הביטול המדויק).
- מכיוון שאת מס העיזבון משלמים בעיקר בעלי ההכנסות הגבוהות בחברה, הוא אחד האמצעים למניעת הצטברות של העושר בידי מספר קטן של משפחות עשירות.²² לדברי אביו של ביל

¹⁹ Leonard E. Burman, William G. Gale and Jeffrey Rohaly, "Options to Reform the Estate Tax", March 2005, available on the Urban-Brookings Tax Policy Center website: http://www.taxpolicycenter.org/UploadedPDF/311153_IssuesOptions_10.pdf; Jane G. Gravelle and Steven Maguire, "Estate and Gift Taxes: Economic Issues", CRS Report for Congress, January 26, 2007, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RL30600.pdf>; Jane G. Gravelle, "Economic Issues Surrounding the Estate and Gift Tax: A Brief Summary" CRS Report for Congress, January 23, 2006, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RS20609.pdf>.

²⁰ ראו נתונים על מידת הפרוגרסיביות בנספח למסמך.

²¹ כך למשל אי-אפשר לנכות את עלות נכסי ההון; מדרגת המס העליונה על רווחי הון היא 20%, ואילו על מס עיזבון היא 45%; הניכויים והזיכויים במערכת מסי העיזבון עשויים להוציא חלקים ניכרים מרווחי ההון מתחולת המס (כגון ניכוי של סכומים המועברים לבן-הזוג של הנפטר).

²² לפי נתונים שהוצגו במחקר של ה-National Center for Policy Analysis, גוף התומך בביטול המס, 51% מכלל העושר בארה"ב מוחזק בידי 5% ממשקי הבית (שעושרם כ-4 מיליוני דולר ויותר) ו-23% בידי 1% ממשקי הבית (שעושרם 13.8 מיליון דולר ויותר); ראו:

גייטס, מייסד מיקרוסופט, המס צודק מבחינה מוסרית, שכן לעשירים יש מחויבות להיטיב עם החברה שתומכת בקפיטליזם המאפשר להם לצבור את הונם.²³

מנגד נטען כי הצטברות העושר דווקא טובה לכלכלה, שכן בעלי ההון משקיעים את הונם, והדבר מגדיל את היצרנות ומהווה מנוף לצמיחה של המשק.²⁴

הטיעונים העיקריים בעד ביטול מס עיזבון:

- מס העיזבון פוגע בחיסכון ובצמיחה הכלכלית, שכן אדם יעדיף לצרוך את הונו מאשר לחסוך כל חייו, להוריש את הונו ולחוב במס בגינו. לפי טענה זו הצטברות ההון טובה לכלכלה, ואילו המס גורם לצריכה מוגברת. נגד טיעון זה נטען כי אין הוכחה חד-משמעית בתיאוריה הכלכלית או בנתונים האמפיריים שהמס פוגע בחיסכון.²⁵
- מס העיזבון מטיל נטל כבד על עסקים קטנים ועל משקי חקלאות משפחתיים ומקשה את העברתם לדור הבא במשפחה כעסק או כמשק פעיל. לעתים היורשים נדרשים למכור את העסק או המשק כדי לשלם את המס. כנגד זאת נטען כי המס חל רק על חלק קטן (פחות מ-5%) מהעסקים ומהמשקים האלה, ולרובם יש נכסים נזילים מספיקים לתשלום המס. משקים חקלאיים אף זוכים, בתנאים מסוימים, להקלות בחישוב שווי העיזבון ברוטו.
- מבחינת מדיניות מיסוי – יש הטוענים כי המוות אינו מועד מתאים להטלת מס, ומכנים את מס העיזבון "מס מוות" (death tax).
- מס העיזבון הוא בגדר מיסוי כפול על נכסים שכבר מוסו במסגרת מס הכנסה, אם כי, כאמור, טיעון זה אינו נכון לרווחי הון שלא מומשו, אשר אין חבות מס בגינם.
- ההכנסות ממס העיזבון הן רק כ-3% מהכנסות המדינה ממסים פדרליים. על רוב העיזבונות בסכום שמעל 5 מיליוני דולר משלמים בפועל בין 13.5% ל-17% מס, וכך רוב נטל המס חל על העיזבונות הקטנים יותר. כלומר, המס אינו פועל ביעילות לחלוקה מחודשת של העושר.²⁶
- מס העיזבון יצר סביבו תעשייה גדולה של תכנון מס והימנעות מתשלום, שהיא תעשייה לא יצרנית. לפי הערכות, המשאבים המושקעים בהימנעות מתשלום מסי העיזבון עשויים להיות שווים לסכום המס הנגבה.²⁷

Jagadeesh Gokhale and Pamela Villarreal, "Wealth, Inheritance and the Estate Tax", NCPA Policy Report No. 289, September 2006, available on the National Center for Policy Analysis website: <http://www.ncpa.org/pub/st/st289/>.

²³ Jim Hopkins, "Gates Sr. supports estate tax", *USA Today*, January 12, 2003, available at: http://www.usatoday.com/money/industries/technology/2003-01-12-gates_x.htm, viewed: March 20, 2007.

²⁴ Chris Edwards, "Repealing the Federal Estate Tax", *Cato Institute Tax and Budget Bulletin* No. 36, June 2006, available at: <http://www.cato.org/pubs/tbb/tbb-0606-36.pdf>.

²⁵ כך, למשל, מחד גיסא המס עלול לפגוע בחיסכון של המוריש בשל העובדה שעלות הורשת סכום מסוים עולה; מאידך גיסא, המס גורם לכך שנדרש חיסכון גבוה יותר כדי להוריש סכום נטו רצוי.

²⁶ Jagadeesh Gokhale and Pamela Villarreal, "Wealth, Inheritance and the Estate Tax", NCPA Policy Report No. 289, September 2006, available on the National Center for Policy Analysis website: <http://www.ncpa.org/pub/st/st289/>.

²⁷ Chris Edwards, "Repealing the Federal Estate Tax", *Cato Institute Tax and Budget Bulletin* No. 36, June 2006, available at: <http://www.cato.org/pubs/tbb/tbb-0606-36.pdf>.

4. הצעות לשינוי חקיקה

כפי שצוין לעיל, ה-EGTRRA, אשר הפחית בהדרגה את נטל מס העיזבון, נחקק כהוראת שעה, ותוקפו יפוג בסוף 2010. בשנים האחרונות הועלו כמה הצעות לשינוי המצב החקיקתי בנושא מס העיזבון, אך הן לא הבשילו לכלל חקיקה.

עוד בשנת 2000, בקונגרס ה-106, הציעו נציגים רפובליקנים הצעת חוק לביטול קבוע של מס העיזבון. הצעה זו עברה בקונגרס אך הנשיא דאז קלינטון הפעיל את זכות הוטו²⁸ שלו, והחוק לא התקבל. בקונגרס ה-107 ובקונגרס ה-108 (בשנים 2001-2005) הצעות חוק של הרפובליקנים לביטול קבוע של מס העיזבון זכו לרוב בבית-הנבחרים, אך הן לא עברו בסנאט ולכן לא התקבלו. במקביל, הדמוקרטים הציעו הצעות חוק להשאר מס העיזבון על כנו ובתוך כך הגדלת סכום העיזבון שעליו ניתן זיכוי, אך הן לא התקבלו.²⁹

באפריל 2005 (הקונגרס ה-109) עברה בבית הנבחרים הצעת חוק לביטול קבוע של מס העיזבון ב-2010. אומדן העלות של חוק זה לעשור הראשון לביצועו (2006-2015) היה 290 מיליארד דולר בשל אובדן הכנסות.³⁰ ביוני 2006 דחה הסנאט את הצעת החוק באמצעים פרוצדורליים. במקביל הוגשו בתקופה זו הצעות חוק אחרות להשאר מס העיזבון על כנו, ובתוך כך הגדלת סכום העיזבון שעליו ניתן זיכוי (סכום הסף) ל-3 מיליוני דולר, ל-7.5 מיליוני דולר או ל-10 מיליוני דולר.³¹

לקראת סוף 2006 דווח על ניסיונות לפשרה בנושא זה בין הרפובליקנים לדמוקרטים בסנאט, אך אלה לא הבשילו לכלל חקיקה. הסנטור הרפובליקני קייל (Kyl) הציע להעלות את סכום העיזבון שעליו ניתן זיכוי ל-5 מיליוני דולר לכל אחד מבני-הזוג ולהוריד את שיעור המס ל-15%. הסנטור הדמוקרטי באוקוס (Baucus) הציע לקבוע סכום של 3.5 מיליוני דולר למתן הזיכוי ומדרגות מס שינועו בין 15% ל-35%.³²

כיום עומדות על הפרק כמה הצעות למדיניות הנוגעת למס העיזבון. עם זאת, לא ברור אם ההכרעה בנושא מס העיזבון תתקבל לפני הבחירות לנשיאות בארה"ב, שעתידות להיערך בנובמבר 2008. האופציות המוזכרות הן בין היתר:³³

- ביטול מס העיזבון ומערכת מסי העברות הנכסים בכללותה – יצוין כי הצעת התקציב של ממשל הנשיא בוש לשנת 2007 כללה הצעה לביטול קבוע של מס העיזבון בשנת 2010 באמצעות הפיכת הוראת השעה ב-EGTRRA לקבועה. עלות הצעה זו בשנים 2006-2016 נאמדת ב-369 מיליארד דולר בשל אובדן הכנסות.

²⁸ לנשיא ארה"ב יש זכות וטו על חקיקה של הקונגרס. למידע נוסף על זכות הוטו ראו לדוגמה באתר מזכיר בית הנבחרים של ארה"ב: http://clerk.house.gov/art_history/house_history/vetoes.html, תאריך כניסה: 22 במרס 2007.

²⁹ Nonna A. Notto, "Estate Tax Legislation in the 109th Congress", CRS Report for Congress, June 24, 2005, available at: http://openocrs.cdt.org/rpts/RL32818_20050624.pdf.

³⁰ David L. Brumbaugh, "Major Tax Issues in the 109th Congress", CRS Report for Congress, May 22, 2006, available at: <http://www.house.gov/english/pdf/majortaxissues.pdf>.

³¹ Nonna A. Notto, "Estate Tax Legislation in the 109th Congress", CRS Report for Congress, June 24, 2005, available at: http://openocrs.cdt.org/rpts/RL32818_20050624.pdf.

³² Jane G. Gravelle and Steven Maguire, "Estate and Gift Taxes: Economic Issues", CRS Report for Congress, January 26, 2007, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RL30600.pdf>.

³³ Ibid.

- העלאת סכום העיזבון שעליו ניתן זיכוי או שינוי מדרגות המס – כפי שהציעו הסנטור קייל והסנטור באוקוס כאמור לעיל.
- הטלת מס רווחי הון על היורשים בעת מימוש נכסים שהתקבלו בירושה, כתחליף למס העיזבון.
- הותרת מס העיזבון על כנו ובתוך כך מתן הקלות נוספות למשקים ולעסקים משפחתיים.
- שינויים מבניים ואחרים במערכת מיסוי העברות נכסים.

נספח

נתונים על היקף תשלום המס³⁴

1. מס העיזבון נחשב למס הפרוגרסיבי ביותר

- בשנת 2006 ההערכות היו שהאחוז העליון של בעלי ההכנסות הגבוהות ישלמו 90.3% מהמס.³⁵
- מן העיזבונות שעליהם שולם המס בשנת 2004, 3,494 עיזבונות היו בסכום ברוטו של 5 מיליוני דולר ומעלה, שהם העיזבונות של כ-0.14% מהנפטרים באותה שנה ו-11.6% מהעיזבונות ששולם עליהם מס באותה שנה, אך סכום המס ששולם בגינם הוא 61.3% מסך מסי העיזבון ששולמו בשנה זו.
- בטבלה שלהלן מוצגים נתונים על דוחות מס עיזבון שהוגשו בשנת 2004 לפי סכום העיזבון ברוטו:

אחוז המס ששולם	שיעור העיזבונות החייבים במס בכלל עיזבונות הנפטרים בשנה החולפת	סכום המס ששולם (באלפי \$)	מתוכם מספר העיזבונות החייבים במס	מספר הדוחות שהוגשו	סכום העיזבון ברוטו (במיליוני \$)
26.1	0.02%	5,612,394	520	736	20 ומעלה
15.0	0.03%	3,224,425	808	1,315	בין 10 ל-20
20.2	0.09%	4,350,019	2,166	3,806	בין 5 ל-10
21.6	0.23%	4,651,112	5,630	10,887	בין 2.5 ל-5
17.1	0.86%	3,672,087	21,152	45,974	בין 1 ל-2.5
100%	1.24%	21,510,036	30,276	62,718	כל הדוחות שהוגשו

2. מס העיזבון חל על עיזבונות מעטים

- בשנת 2004 הוגשו דוחות על 62,718 עיזבונות, ורק 30,276 עיזבונות מהם – שהם העיזבונות של כ-1.24% מכלל הנפטרים בשנה החולפת – היו חייבים במס.³⁶

³⁴ כאשר לא צוין אחרת, המידע בנספח זה מבוסס על:

Nonna A. Noto, "Estate and Gift Tax Revenues: Several Measurements", CRS Report for Congress, March 16, 2006, available at: <http://www.independentsector.org/programs/gr/CRSreptEstateTax.pdf>.

³⁵ מידע מאתר האינטרנט של המרכז למדיניות מיסוי (Tax Policy Center), ארגון עצמאי ולא מזוהה מבחינה פוליטית, שמטרתו לספק מידע, ניתוחים והערכות בכל הקשור לענייני מיסוי. הארגון מתנגד לביטול מס העיזבון.

Tax Policy Center, "Tax Policy Facts and Figures", October 2006, available at: http://www.taxpolicycenter.org/UploadedPDF/901006_taxpolicy.pdf.

- בשנת 2005 הוגשו 39,481 דוחות מס עיזבון, ושולם מס על 18,431 עיזבונות מתוכם.³⁷
- בשנת 2006 ההערכה היתה שיוגשו כ-30,300 דוחות מס עיזבון, ומתוכם יהיו חייבים במס פחות מ-13,000 עיזבונות בסכום מס כולל של 18.3 מיליארד דולר.
- בשנת 2009, בשל העלאת סכום הסף לתשלום מס עיזבון ל-3.5 מיליוני דולר, צפוי שיוגשו רק כ-17,500 דוחות, ומתוכם יהיו חייבים במס רק כ-7,200 עיזבונות, בסכום מס כולל של 16.3 מיליארד דולר.³⁸
- מספר העיזבונות החייבים במס שסכומם ברוטו 5 מיליוני דולר ומעלה כאחוז מהנפטרים בכל שנה נשאר פחות או יותר קבוע בין השנים 1998 ו-2004.

3. ההכנסות ממסי עיזבון וממתנות

- בשנת 2005 הסתכמו ההכנסות בכ-24.8 מיליארד דולר והיו כ-2.7% מההכנסות ממס הכנסה בארה"ב.
- לפי הערכות של ה-Congressional Budget Office,³⁹ ב-2006 ההכנסות ממסי עיזבון וממתנות יהיו כ-28 מיליארד דולר, ויעלו לכ-29 מיליארד דולר ב-2009.
- ההכנסות עתידות לרדת לכ-22 מיליארד ב-2010. אם ב-2011 מס העיזבון יוטל שוב בשיעורים המקוריים וסכום הסף יהיה מיליון דולר בלבד, צפוי כי ההכנסות יעלו ל-45 מיליארד דולר ב-2012 ול-67 מיליארד דולר ב-2016.

³⁶ חובת הדיווח למס עיזבון חלה בתוך תשעה חודשים מיום הפטירה (אפשר להאריכה בשישה חודשים במקרים מסוימים). לכן, בכל שנה מוגשים בעיקר דוחות של נפטרים שנפטרו בשנה החולפת, מעט דוחות של נפטרים שנפטרו בתחילת אותה שנה ודוחות ספורים של נפטרים שנפטרו בשנים שלפני השנה החולפת.

³⁷ מידע מאתר האינטרנט של שלטונות מס הכנסה: <http://www.irs.gov/pub/irs-soi/05es01fym.xls>, תאריך כניסה: 19 במרס 2007.

³⁸ Jane G. Gravelle and Steven Maguire, "Estate and Gift Taxes: Economic Issues", CRS Report for Congress, January 26, 2007, available at: <http://www.nationalaglawcenter.org/assets/crs/RL30600.pdf>.

³⁹ ה-Congressional Budget Office (CBO) הוא גוף המספק לקונגרס ולוועדות בו מידע והערכות בכל הקשור לתקציב. מידע מאתר ה-CBO: <http://www.cbo.gov/aboutcbo/introCBO.pdf>.